

BORGARTING LAGMANNSRETT

KJENNELSE

Avsagt: 06.07.2026

Saksnr.: 26-082953ASK-BORG/04

Dommere:

Lagdommer

Lagdommer

Lagdommer

Pål Morten Andreassen

Reidar Smedsvig

Henrik Westborg Smiseth

Ankende part	Knut Roald Sæle	Advokat Hans Peder Bjerke
Ankemotpart	Volkswagen AG	Advokat Henning Harborg Rettslig medhjelper advokat Julie Rasmussen Solli
Ankemotpart	Harald A Møller AS	Advokat Kjetil Haare Johansen Rettslig medhjelper advokat Oscar Lorentz Melaa

Saken er et av fire gruppesøksmål som ble avvist av Oslo tingrett, og anket til Borgarting lagmannsrett. Borgarting lagmannsrett forkastet anke over Oslo tingretts avvisning av gruppesøksmålet ved kjennelse 25. februar 2026. Ved Høyesteretts ankeutvalgs kjennelse 12. mai 2026 (HR-2026-1104-U) ble lagmannsrettens kjennelse i denne saken, og i saken med Dag Arne Kvamme som grupperepresentant, opphevet. Denne kjennelsen behandler spørsmålet om gruppesøksmålet skal fremmes eller avvises på nytt.

Tingretten beskrev sakens bakgrunn slik:

Oslo tingrett mottok den 18. juli 2023 stevning fra Dag Rune Flåten. Ved stevningen ble det reist gruppesøksmål med krav om prisavslag og heving for «biler rammet av Volkswagen AG sin utslippsskandale, også kjent som Dieselgate». Gruppesøksmålet ble anlagt som et påmeldingssøksmål etter tvisteloven § 35-6. Flåten opplyste at han hadde satt i gang et arbeid med å samle potensielle gruppedeltakere, og som på tidspunktet for stevningen ifølge Flåten bestod av ca. 8 800 personer. Søksmålet ble blant annet reist mot Volkswagen AG («Volkswagen» eller «VW») og Harald A. Møller AS (heretter kalt «Møller»). Ved kjennelse 25. mars 2024 avviste Oslo tingrett gruppesøksmålet, fordi vilkårene for å anlegge gruppesøksmål ikke var oppfylt. Retten kom til at gruppesøksmål ikke var den beste behandlingsmåten, jf. tvisteloven § 35-2 første ledd bokstav c. Kjennelsen ble anket til lagmannsretten, som ved kjennelse 12. september 2024 kom til samme resultat. Kjennelsen ble anket videre til Høyesterett, som forkastet anken ved kjennelse 22. november 2024.

Den 23. desember 2024 ble det innledet fire nye gruppesøksmål for Oslo tingrett. I alle de fire gruppesøksmålene er det fremmet krav om prisavslag basert på det samme faktiske grunnlaget som tidligere. Også disse gruppesøksmålene er anlagt som påmeldingssøksmål, jf. tvisteloven § 35-6.

Det faktiske grunnlaget for kravene knytter seg til biler av merkene Volkswagen, Audi og Skoda, som er utstyrt med såkalte EA 189-motorer. Det er ubestridt at bilene, da de ble produsert, hadde installert en ulovlig teknisk innretning som manipulerte testresultatene for utslipp av eksosgassen nitrogenoksid (NOx). Avdekkingen av denne manipulasjonsanordningen (defeat device) er bakgrunnen for den såkalte Dieselgate-skandalen i 2015. Volkswagen-konsernet ble pålagt å rette feilen for å få bilenes NOx-utslipp innenfor de tillatte rammene i bilens typegodkjenninger. Det ble foretatt en programvareoppdatering, den såkalte EA 189-oppdateringen.

Spørsmålet i gruppesøksmålet er om programvareoppdateringen var en tilstrekkelig utbedring av feilen, eller om de aktuelle bilene fortsatt er mangelfulle etter oppdateringen. Manglene knytter seg eventuelt til at det er påvist at den utslippsreducerende metoden etter oppdateringen bare er fullt ut effektiv ved temperaturer mellom 13 og 33 grader celsius (det såkalte termiske vinduet). Spørsmålet er videre om den eventuelle mangelen gir grunnlag for prisavslag og eventuelt hvor mye. Saksøkersiden anfører at det er tale om en mangelfull retting fordi det ble anvendt en ny ulovlig manipulasjonsinnretning. Saksøktensiden er ikke enig i at VW's retting av motorfeilen var mislykket. Partene er uenige om hva EU-domstolens avgjørelse 14. juli 2022 i sak C-145/20 innebærer for spørsmålet om det foreligger en kjøpsrettslig mangel.

Det rettslige grunnlaget for kravene varierer i de fire søksmålene. Stevningene fra desember 2024 angir at oppdelingen i fire gruppesøksmål er gjort for å adressere de ulikhetene som tre tidligere rettsinstanser har ansett som hindringer for å fremme gruppesøksmålet. De fire ulike gruppesøksmålene er angitt å bestå av følgende potensielle gruppemedlemmer:

- (i) Gruppe 1: Privatpersoner som har kjøpt en ny bil fra en av Harald A. Møllers forhandlere og som fortsatt eier bilen. Dag Arne Kvamme er angitt som grupperepresentant. Gruppesøksmålet fikk saksnummer 24-200566TVI-TOSL/01
- (ii) Gruppe 2: Privatpersoner som har kjøpt en ny bil fra en av Harald A. Møllers forhandlere, men som ikke lenger eier bilen fordi den er videresolgt. Jørgen Haugland er angitt som grupperepresentant. Gruppesøksmålet fikk saksnummer 24-200569TVI-TOSL/01
- (iii) Gruppe 3: Kjøpere som har kjøpt bilen på annenhåndsmarkedet og fortsatt eier bilen i dag. Knut Roald Sæle er angitt som grupperepresentant. Gruppesøksmålet fikk saksnummer 24-200571TVI-TOSL/01
- (iv) Gruppe 4: Kjøpere som har kjøpt bilen på annenhåndsmarkedet, men som ikke lenger eier bilen fordi den er videresolgt. Knut Simon Finsådal er angitt som grupperepresentant. Gruppesøksmålet fikk saksnummer 24-200574TVI-TOSL/01

Saksøkerne ba senere, på konkret spørsmål fra tingretten, om at de fire sakene skulle forenes til felles behandling etter tvisteloven § 15-6. I senere prosesskriv er det i stedet bedt om at sak nr. ii-iv stanses i påvente av avgjørelse av sak nr. i (denne saken).

Retten har foreløpig ikke tatt stilling til verken spørsmålet om forening til felles behandling eller spørsmålet om stansing. Rettens vurdering er at det fortsatt vil kunne være aktuelt å stanse ett eller flere av søksmålene dersom flere av gruppesøksmålene fremmes til behandling. Stansingsspørsmålet bør imidlertid utstå til spørsmålet om å fremme eller avvise saken er avgjort.

Oslo tingrett avsa kjennelse 18. juli 2025 med følgende slutning:

1. Sak 24-200571TVI-TOSL/01 avvises som gruppesøksmål
2. Knut Roald Sæle dømmes til innen 14 – fjorten – dager fra forkynnelse av kjennelsen å betale sakskostnader til Volkswagen AG med kr. 186 375,-
3. Knut Roald Sæle dømmes til innen 14 – fjorten – dager fra forkynnelse av kjennelsen å betale sakskostnader til Harald A Møller AS med kr. 74 038,-

Samme dag avsa tingretten kjennelse om avvisning av de tre øvrige gruppesøksmålene (representert av hhv Kvamme, Haugland og Finsådal).

Både Sæle og representantene for de øvrige gruppesøksmålene innga anker over tingrettens avvisningskjennelser. Under lagmannsrettens første behandling av saken ble to av ankene

(Haugland og Finsådal) trukket, og lagmannsretten hevet sakene for disse gruppene. I Sæles sak avsa Borgarting lagmannsrett avsa kjennelse 25. februar 2026 med følgende slutning:

1. Anken forkastes.
2. I sakskostnader for lagmannsretten betaler Knut Roald Sæle 49 010 – førtinitusenogti – kroner til Harald A. Møller AS innen 2 – to – uker fra forkynnelsen av denne kjennelsen.
3. I sakskostnader for lagmannsretten betaler Knut Roald Sæle 87 100 – åttisyv tusen etthundre – kroner til Volkswagen AG innen 2 – to – uker fra forkynnelsen av denne kjennelsen.

Tilsvarende kjennelse ble avsagt i Kvammes sak. Lagmannsrettens kjennelser ble anket til Høyesterett.

Høyesteretts ankeutvalg avsa kjennelse 12. mai 2026 med følgende slutning:

Lagmannsrettens kjennelser oppheves.

I sakskostnader for Høyesterett betaler Harald A Møller AS og Volkswagen AG – én for begge og begge for én – til Dag Arne Kvamme 26 820 – tjusekstusenåttehundreogtjue – kroner innen 2 – to – uker fra forkynnelsen av kjennelsen.

I sakskostnader for Høyesterett betaler Harald A Møller AS og Volkswagen AG – én for begge og begge for én – til Knut Roald Sæle 26 820 – tjusekstusenåttehundreogtjue – kroner innen 2 – to – uker fra forkynnelsen av kjennelsen.

Partene har inngitt flere prosesskriv i forbindelse med den nye behandlingen i lagmannsretten, sist prosesskriv fra Harald A Møller AS og Volkswagen AG av 25. juni 2026.

Knut Roald Sæle har i hovedtrekk gjort gjeldende:

De dominerende faktiske og rettslige sider av sakene er ikke bare vesentlig like, men utgjør i realiteten identiske forhold. Samtlige kjøretøy har samme motortype, samtlige kjøretøy ble utstyrt med identisk utslippsmanipulerende programvare og samtlige kjøretøy ble søkt utbedret ved bruk av identisk programvareoppdatering. Det rettslige og faktiske spørsmålet er om kjøretøyene var beheftet med en mangel da de ble solgt, om mangelen er utbedret ved en etterfølgende programvareoppdatering, og om det gir grunnlag for prisavslag eller erstatning.

De dominerende sidene av saken gjelder således fellesspørsmål. De særskilte spørsmålene som oppstår for enkelte gruppemedlemmer bistått av Flåten, kan løses ved opprettelse av undergrupper eller ved deling av sakene slik at det forhandles særskilt om disse spørsmålene. Verken forbrukerne eller Flåten hadde kunnskap om at den opprinnelige mangelen ikke ble tilfredsstillende utbedret ved programvareoppdateringen før EU-domstolens dom av 14. juli 2022 ble kjent, og dette gjelder alle gruppemedlemmer.

At prisavslaget størrelse kan variere avhengig av bilmodell, hindrer ikke at søksmålet fremmes. Prisavslaget kan fastsettes til et bestemt beløp per bil eller til en andel av bilens pris som ny. Da vil det ikke være behov for undergrupper med tanke på utmålingen. Dette ligger innenfor påstanden om utmåling etter rettens skjønn.

Ved deling av sakene eller bruk av undergrupper for behandling av særspørsmål og foreldelse og eventuelt prisavslag/erstatning, er saken egnet for gruppesøksmål.

Gruppesøksmål fremstår som det eneste alternativ som ikke gjør det uforholdsmessig vanskelig for forbrukerne å håndheve EØS-rettigheter. Det vil være uforholdsmessig byrdefullt for den enkelte å forfølge kravene sine individuelt for domstolene. Norske forbrukermyndigheter har ikke vist interesse for å fremme forbrukernes interesser. Pilotsøksmål er i praksis utelukket ettersom ankemotpartene ikke har ønsket å gi en bindende forhåndsuttalelse om å respektere et eventuelt pilotsøksmål.

Det er grunnlag for å utpeke grupperepresentant, og Knut Roald Sæle er egnet. Det er mulig å oppnevne en annen, eller å endre grupperepresentant, slik at retten må være tilbakeholden med å avvise søksmålet grunnet personvalget.

Sæle kan svare for gruppens mulige kostnadsansvar. Retten kan stille vilkår for registrering ved at det enkelte gruppemedlem skal ha ansvar for et fastsatt beløp.

Det bestrides at Dag Rune Flåten er den reelle grupperepresentanten. Det er riktig at han har tilrettelagt for gruppesøksmål, og at han representerer enkelte eiere av kjøretøy, men majoriteten er ikke representert av Flåten.

Det er lagt ned følgende påstand:

1. Sak 24-200571TVI-TOSL/01 fremmes som gruppesøksmål.
2. Volkswagen AG dømmes til å betale sakskostnader for Borgarting lagmannsretts behandling av avvisningsspørsmålet til Knut Roald Sæle.
3. Harald A Møller AS dømmes til å betale sakskostnader for Borgarting lagmannsretts behandling av avvisningsspørsmålet til Knut Roald Sæle.

Volkswagen AG og **Harald A Møller AS** har i hovedtrekk gjort gjeldende:

Saken krever flere individuelle vurderinger enn bare foreldesspørsmålet. Opprettelse av undergrupper vil ikke bøte på problemet med individuelle vurderinger. Det er ikke mulig med en oppdeling etter tvisteloven § 35-11.

Et prisavslagskrav følger ikke uten videre bilen ved overdragelse, og det må avgjøres individuelt om mangelskravet kan fremmes av det enkelte grupped medlem. Mangelsvurderingen krever individuelle vurderinger av den enkelte kjøpers kunnskap på kjøpstidspunktet. Det må foretas individuelle vurderinger av om det er reklamert i tide. Utmåling av prisavslag kan ikke gjøres sjablongmessig, fordi det er store forskjeller mellom bilene. Foreldesspørsmålet må vurderes individuelt for det enkelte grupped medlem.

Kravene om prisavslag kan ikke avgjøres uten en rekke individuelle vurderinger, og disse utgjør de dominerende sider av saken. Det eneste spørsmålet som er felles er om den såkalte EA 189-oppdateringen utgjorde en fullgod utbedring. Det må foretas individuelle vurderinger om den enkeltes kunnskap, om det er reklamert i tide, om kravet er foreldet og hvilken verdireduksjon en mangel har medført. Bruk av undergrupper vil ikke endre dette. Det er ikke riktig at prisavslagskravet følger med bilen ved overdragelse. Det må vurderes konkret om den enkelte er den som rettmessig kan fremme kravet, eller om det kun er tidligere eier som kan gjøre dette.

Det må etableres et stort antall undergrupper grunnet de ulike modell- og motorvariantene.

Det er grunn til å tro at Dag Rune Flåten visste at det termiske vinduet kunne være i strid med EUs typegodkjenningsdirektiv. Det vil ikke være forsvarlig å opprette en undergruppe for alle som meldte seg på Flåtens søksmål før 14. juli 2022. Det kan ikke utelukkes at andre deltakere visste eller burde visst om problemstillingen.

Gruppeprosess er ikke den beste behandlingsmåten. Det finnes gode alternativer, herunder pilotsøksmål eller Forbrukertilsynet og Forbrukerklageutvalget.

Vilkårene for å utpeke en grupperepresentant er ikke til stede. Det er Dag Rune Flåten som er den reelle grupperepresentanten. Det kan ikke legges til grunn at Flåten ved Knut Roald Sæle kan ivareta gruppens interesser på en god måte. Flåten kan heller ikke finansiere gruppesøksmålene. Det er gitt villedende informasjon til potensielle grupped medlemmer om kostnadene ved å være med på søksmålet, og hva man kan oppnå i erstatning. Det er ikke grunnlag for å tro at flere vil melde seg på gruppesøksmålet. Det er ikke sannsynliggjort at Flåten kan dekke ankemotpartens sakskostnader. Sæle har utelukkende finansiell støtte fra Flåten, og kan dermed ikke utpekes som grupperepresentant.

En avvisning av søksmålet vil ikke være i strid med det EØS-rettslige effektivitetsprinsippet, uansett hva som er grunnlag for avvisningen. Effektivitetsprinsippet

er bare til hinder for en tolkning av nasjonal rett som forbyr skadelidte å overføre sitt krav til juridisk tjenesteleverandør for kollektiv forfølgning dersom nasjonal rett ikke tilbyr noen annen effektiv mulighet for samling av individuelle krav som sikrer effektiv håndhevelse av rettighetene og det å reise individuelt søksmål er umulig eller uforholdsmessig vanskelig. Kompleksitet og prosesskostnader er ikke nok til å fastslå at individuelt søksmål er umulig eller uforholdsmessig vanskelig. Pilotsøksmål og Forbrukertilsynet/Forbrukerklageutvalget er gode alternativer til gruppesøksmål.

Det er lagt ned følgende påstand:

1. Anken forkastes.
2. Harald A. Møller AS og Volkswagen AG tilkjennes sakskostnader for lagmannsretten.

Lagmannsrettens syn på saken:

1. Innledning og rettslige utgangspunkter

Anke over kjennelse avgjøres normalt etter skriftlig behandling, jf. tvisteloven § 29-15 første ledd. Lagmannsretten anser ikke muntlig forhandling nødvendig for en forsvarlig og rettferdig behandling av saken, jf. tvisteloven § 29-15 andre ledd og EMK artikkel 6 nr. 1. Muntlig forhandling er heller ikke begjært av noen av partene.

Begrensninger i lagmannsrettens kompetanse, jf. tvisteloven § 29-3 andre ledd, kommer ikke til anvendelse i saken her, jf. tvisteloven § 35-4 fjerde ledd andre punktum. Lagmannsretten har følgelig full kompetanse.

Tvisteloven § 35-2 lyder:

- (1) Gruppesøksmål kan bare reises hvis
 - a. flere rettssubjekter har krav eller forpliktelser på samme eller vesentlig likt faktisk og rettslig grunnlag,
 - b. kravene ellers kan behandles av retten med samme sammensetning og hovedsakelig etter de samme saksbehandlingsregler,
 - c. gruppeprosess er den beste behandlingsmåten, og
 - d. det er grunnlag for å utpeke grupperepresentant etter § 35-9.
- (2) Bare de som kunne reist eller sluttet seg til et ordinært søksmål for norske domstoler, kan være gruppe medlemmer.

Vilkårene er kumulative. Det er ingen tvil om at bokstav b er oppfylt. De springende punktene i saken her er bokstav a, c og d. Ved lagmannsrettens forrige behandling av saken, var det kun vilkårene i bokstav a som ble vurdert.

Utgangspunktet for anleggelsen av søksmålet, og kjernen i saken, er hvorvidt det foreligger en mangelfull utbedring av EA 189-motorene. Den påberopte mangelen knytter seg til at oppdateringen som ble foretatt kun fungerer effektivt ved temperaturer mellom 13 og 33 grader celcius (det termiske vinduet). Videre er det eventuelt spørsmål om prisavslag og erstatning.

Gruppen denne kjennelsen gjelder er i Oslo tingretts kjennelse definert slik:

Kjøpere som har kjøpt bilen på annenhåndsmarkedet og fortsatt eier bilen i dag. Knut Roald Sæle er angitt som grupprepresentant.

Det rettslige grunnlaget er angitt å være forbrukerkjøpsloven § 31.

2. Samme eller vesentlig likt faktisk og rettslig grunnlag

2.1. *Utgangspunkter*

Spørsmålet er om gruppens medlemmer har krav på forpliktelser «på samme eller vesentlig likt faktisk og rettslig grunnlag». Av Ot.prp.nr. 51 (2004–2005) side 492 fremgår følgende om bestemmelsen:

Videre oppstiller bokstav a krav til likhet. Det er et grunnleggende vilkår at krav eller forpliktelser må ha samme eller vesentlig likt faktisk og rettslig grunnlag. Gruppesøksmål er ikke utelukket selv om det er individuelle forhold knyttet til den enkelte part. Det må legges vekt på om de dominerende sider av saken gjelder fellesspørsmål. Det er også av betydning om det er mulig å pådømme fellesspørsmål og individuelle krav for seg. Dette er aktuelt i erstatningssaker hvor erstatningsutmålingen kan foretas i forhold til den enkelte eller undergrupper, jf. § 16-1 om oppdeling av pådømmelsen og også § 35-11 annet ledd. Det vises også til 25.4.5.6. Jo mer framtrede de individuelle forhold er, jo mer nærliggende vil det være at kravet til likhet ikke er oppfylt. Graden av individuelle forhold kan også få betydning for rettens vurdering av om gruppeprosess er den beste behandlingsmåten, jf. bokstav c

Videre fremgår følgende av Schei med flere; Tvisteloven kommentarutgave, Juridika, note 1 til § 35-2, à jour 1. mars 2026:

At det er et krav til likhet i det faktiske og rettslige grunnlaget, er ikke til hinder for gruppesøksmål der det også kan være individuelle spørsmål for enkelte gruppe-medlemmer eller for undergrupper innenfor gruppen, jf. om det siste § 35-10 annet ledd. Men hvis de individuelle forholdene er dominerende eller fremtredende i saken som helhet, vil vilkåret i første ledd bokstav c om gruppeprosess som den mest

hensiktsmessige prosessform, vanskelig være oppfylt, se som eksempel LB-2009-137369. Individuelle forhold kan, som påpekt av Høgetveit Berg/Nordby side 58, være foranlediget av innsigelser fra saksøkte, for eksempel foreldelsesinnsigelser, innsigelser på særlige avtalerettslige grunnlag mv., som kan gjelde en enkelt eller noen av gruppemedlemmene.

Lagmannsretten bemerker at individuelle forhold knyttet til det enkelte gruppemedlem ikke uten videre medfører at gruppesøksmål må avvises. Spørsmålet er om saken vil domineres av fellesspørsmål. Som nevnt er kjernen i saken den samme for alle gruppemedlemmene; alle har kjøpt en bil med EA 189-motor, som er forsøkt utbedret. Spørsmålet er om det foreligger en mangelfull utbedring.

Det overordnede synet fra Harald A Møller AS og Volkswagen AG er at kravene ikke kan avgjøres uten en rekke individuelle vurderinger, og at disse vil utgjøre «de dominerende sider av saken». Det eneste fellesspørsmålet er om EA 189-oppdateringen var en fullgod utbedring. Lagmannsretten ser annerledes på dette. Hvorvidt utbedringen er mangelfull fremstår som et helt sentralt spørsmål, som er felles for alle kravene og som vil prege saken. Enkelte individuelle ulikheter knyttet til utmåling og/eller foreldelse vil ikke ha en slik karakter at dette kan anses som de dominerende sidene av saken, se straks nedenfor.

2.2. Utmålingen av prisavslag

Når det gjelder prisavslagskravet, er det gjort gjeldende at det må etableres et stort antall undergrupper fordi det er så mange ulike modell- og motorvarianter, og individuelle forhold vil spille inn, inkludert bruksområder, alder, nybilpris, verdiutvikling på bruktbilmarkedet, forventet levetid, bruksmønstre, vedlikehold og bilpleie. Lagmannsretten er ikke enig i at det ikke vil være mulig å håndtere prisavslagskravene innenfor rammene for gruppesøksmål.

Det er forutsatt i Ot. prp. nr. 51 (2004–2005) side 333 at det også for erstatningssaker er mulig å foreta en viss standardisering av erstatningsutmålingene uten at de samlede erstatningene blir høyere eller lavere av den grunn. Det fremgår videre at «[u]tmålingen kan for eksempel knyttes til ulike kriterier hos gruppemedlemmene, slik at utmålingen foretas i forhold til flere undergrupper i stedet for et enkelt gruppemedlem.»

Lagmannsretten legger til grunn at prisavslagskravene kan løses ved at det gjøres sjablongmessig, eksempelvis ved at det blir enighet om en prosentandel som regnes ut fra visse kriterier, herunder de som er trukket frem av Harald A Møller AS og Volkswagen AS; eksempelvis modell- og motorvariant, alder og vedlikehold. Dette kan settes opp i hjelpedokumenter for å lette prosessen for retten. Det vises også til «Tesla»-saken, LB-2023-154128, der alle bilene hadde samme feil, og det ble utmålt et prisavslag som var felles for alle bilene. Det dominerende spørsmålet vil like fullt være hvorvidt utbedringen av motoren er mangelfull.

Lagmannsretten legger vekt på at prisavslagskravene springer ut av den samme omstendigheten. Gruppessøksmål er ikke utelukket selv om det er knyttet individuelle forhold til det enkelte gruppe medlem, se Ot.prp. nr. 51 (2004–2005) side 492. Lagmannsretten finner at det ikke vil være så store individuelle ulikheter ved utmålingsspørsmålet at vilkåret i bokstav a ikke er oppfylt.

2.3. Spørsmålet om foreldelse

Når det gjelder foreldelsesspørsmålet, er det fra Harald Møller AS og Volkswagen AG gjort gjeldende at spørsmålet fordrer for mange ulike vurderinger til at vilkåret er oppfylt. Sæle har foreslått at det kan skilles mellom deltakere som meldte seg på Flåtens søksmål før 14. juli 2022 – og dermed må identifiseres med Flåtens kunnskap – og deltakere som meldte seg på etter 14. juli 2022. Harald A Møller AS og Volkswagen AG mener at det ikke vil være mulig å skille ut undergrupper fordi det må gjøres individuelle vurderinger for alle gruppe medlemmene.

Om lagmannsrettens fortsatte behandling av foreldelsesspørsmålet uttalte Høyesterett følgende:

(18) Ved den fortsatte behandlingen må lagmannsretten vurdere om det er mulig å løse de utfordringene foreldelsesspørsmålene innebærer, ved bruk av undergrupper, jf. tvisteloven § 35-10 andre ledd, eventuelt kombinert med deling av pådømmelsen etter § 35-11 andre ledd. Bestemmelsen om oppdeling i § 35-11 andre ledd er aktuell der saken reiser individuelle spørsmål i tilknytning til noen gruppe medlemmer, og det derfor ikke er mulig eller praktisk å avgjøre kravene for hele gruppen under ett, jf. Ot.prp. nr. 51 (2004–2005) side 497. Dette gjelder for eksempel der saksøkte har innsigelser som gjelder enkelte gruppe medlemmer, knyttet til for eksempel foreldelse, aksept av risiko eller lignende, se NOU 2001: 32 B Rett på sak side 996. Det som er felles for gruppen, legges da uprøvd til grunn i senere avgjørelser for øvrige gruppe medlemmer. Bestemmelsen gjør det mulig å forene erstatningsrettens krav til individuell vurdering med gruppeprosessens likebehandling, se proposisjonen på side 333.

(19) Lagmannsretten må også ta stilling til saksøkernes nye anførsel om at avvisning av gruppesøksmålet vil gjøre det uforholdsmessig vanskelig for forbrukerne å håndheve sine EØS-rettigheter.

Som nevnt er spørsmålet om saken vil domineres av fellesspørsmålet.

Lagmannsretten er enig med Harald A Møller AS og Volkswagen AG i at foreldelsesspørsmålet hypotetisk sett kan deles inn i svært mange ulike kategorier.

I denne sammenheng er det relevant å se hen til om det kan løses ved bruk av undergrupper eller deling av pådømmelse. Slik lagmannsretten oppfatter innsigelsene fra Harald A Møller AS og Volkswagen AG er de nokså generelle og ikke forankret i konkrete forhold hos den enkelte. Slik lagmannsretten ser det, vil de to foreslåtte gruppene, en for de som

meldte seg på før 14. juli 2022 og en for de som meldte seg på etter 14. juli 2022, kunne være et fornuftig utgangspunkt for oppdeling. Det vil videre kunne være aktuelt å dele inn i undergrupper basert på om saksøkerne har eller ikke har vært bistått av Flåten og må identifiseres med han. Dersom det finnes konkrete holdepunkter for at de har hatt kunnskap, har retten anledning til å vurdere å dele opp gruppene ytterligere.

Når det gjelder deling av pådømmelse, jf. tvisteloven § 35-11 fremgår følgende av NOU 2001: 32 B Rett på sak side 996:

Det vil, spesielt i gruppesøksmål som gjelder krav om erstatning eller andre individuelle ytelser, for enkelte gruppedlemmer kunne være særlige grunnlag eller innsigelser. Det kan f.eks. være at saksøkte gjør gjeldende at for gruppedlem B foreligger det en akseptert risiko som må utelukke ansvar, for gruppedlem C er det særlige forhold ved Cs eiendom som utelukker ansvar og for gruppedlem D er kravet foreldet. For øvrige gruppedlemmer er det ikke anført særlige forhold, verken som særskilt grunnlag for eller som særskilt innsigelse mot ansvar. I så fall vil det først være naturlig å avgjøre saken for de øvrige gruppedlemmer, for så i en eller flere avgjørelser å avgjøre B, C og Ds krav. I avgjørelsene for B, C og D må da den første dommen legges opprøvd til grunn for alle fellesspørsmål, faktiske og rettslige, dvs. for gruppespørsmålene, jf (2) første og annet punktum.

Hovedregelen om at avgjørelsen, for det faktiske og rettslige grunnlag som er felles for gruppen, skal legges til grunn i senere avgjørelser for de øvrige gruppedlemmer som ikke fikk sitt krav pådømt ved den første dommen, er en nødvendig konsekvens av grunntanken bak gruppesøksmål – felles avgjørelse av det som er felles for gruppen

Et alternativ kan være å først forhandle om kjernen i saken, altså hvorvidt det foreligger mangel ved utbedringen av motorene. Resultatet av dette vil så måtte legges opprøvd til grunn ved senere pådømmelser, så langt det ikke er anført at det foreligger særlige grunner for avvikende avgjørelse, jf. tvisteloven § 35-11 andre ledd. Et annet alternativ er at man forhandler om foreldelsesspørsmålet først, ved hjelp av de undergruppene som eventuelt måtte etableres. Et tredje alternativ kan være å plukke ut et lite antall saker som fremstår representative og behandle disse fullt ut først. Resultatet i sakene – for spørsmålene som er felles for alle gruppedlemmene – legges så til grunn for de videre sakene.

Samlet sett representerer bruk av undergrupper, eventuelt i kombinasjon med beslutninger om deling av pådømmelsen, muligheter som etter lagmannsrettens syn tilsier at tingretten vil kunne løse utfordringene knyttet til individuelle forskjeller under spørsmålet om foreldelse. Det bemerkes at det er naturlig at det innhentes innspill fra partene til hvordan prosessen skal organiseres før tingretten treffer nærmere beslutninger om dette

På nåværende tidspunkt er innvendingene mot foreldelsesspørsmålet ikke tilstrekkelig konkretisert til at det utgjør en avvisningsgrunn slik lagmannsretten ser det.

Lagmannsretten finner etter dette at det – heller ikke for foreldelsesspørsmålet – er så store individuelle ulikheter, til at saken kan behandles som gruppesøksmål, jf. tvisteloven § 35-2 første ledd a.

2.4. Konklusjon

Etter en samlet vurdering finner lagmannsretten at kravene ikke har så store individuelle ulikheter, at de ikke kan behandles som gruppesøksmål. Vilkåret i tvisteloven § 35-2 første ledd bokstav a er oppfylt.

3. Om gruppeprosess er den beste behandlingsmåten

Det neste spørsmålet er så om «gruppeprosess er den beste behandlingsmåten», jf. tvisteloven § 35-2 første ledd bokstav c. Av Ot.prp. nr. 51 (2004–2005) side 492 fremgår om vurderingstemaet:

Første ledd bokstav c oppstiller som vilkår at gruppeprosess må være den beste behandlingsmåten for kravene. Retten må foreta en totalvurdering av hele sakskomplekset og se om gruppeprosess vil gi den mest hensiktsmessig behandling sammenlignet med andre kollektive eller individuelle behandlingsmåter. Alternativer er her subjektiv kumulasjon, jf § 15-2, eller et ordinært organisasjonssøksmål, jf § 1-4, når det ikke er behov for individuelle tvangsgrunnlag. Gruppeprosess må også sikre en forsvarlig behandling av kravene. Det vil blant annet kunne ha betydning hvor mange rettssubjekter som er berørt, og om et stort antall parter gjør andre former for koordinert behandling upraktisk. Videre kan graden av individuelle forhold være avgjørende. Det vil også være relevant å se hen til om saken gjelder lett identifiserbare rettssubjekter, eller om det er behov for at varslingsreglene i gruppeprosess får anvendelse, se om dette 25.4.5.3.

Det må altså foretas en totalvurdering av saken, og vurderes om andre alternativer vil gi en mer hensiktsmessig behandling.

Fra Harald A Møller AS og Volkswagen AG er det dels vist til at Forbrukertilsynet og Forbrukerklageutvalget har behandlet 421 klager i sakskomplekset. Slik lagmannsretten oppfatter dette, er det da tale om individuelle klager fra det enkelte gruppemedlem. I referat fra møte mellom Bilklager.no ved Flåten og Forbrukertilsynet av 10. juli 2023 fremgår at det ikke vil være anledning til å bruke informasjon fra en sak i en annen sak. Klagene vil altså måtte behandles helt individuelt, og det ville ikke være anledning til å sende inn samlet informasjon som en gruppe. Selv om det dermed er adgang for den enkelte til å klage til forbrukermyndighetene, vil man ikke få den samlede behandlingen som er enklere og mer effektiv for det enkelte gruppemedlem.

Harald A Møller AS og Volkswagen AG har videre pekt på pilotsøksmål som alternativ. I utgangspunktet er lagmannsretten enig i at pilotsøksmål ville kunne gitt avklaring av de spørsmålene som er felles for alle gruppemedlemmene, som senere kan legges til grunn for

nye søksmål. Sæle har pekt på at Volkswagen AG og Harald A Møller AS ikke har ønsket å gi en bindende forhåndsuttalelse av om de vil respektere utfallet i et eventuelt pilotsøksmål. Dette kan ikke anses avgjørende slik lagmannsretten ser det. Det må imidlertid tas i betraktning at pilotsøksmål ikke er særskilt regulert i tvisteloven. Fraværet av slik regulering tilsier at pilotsøksmål vil være mest hensiktsmessig der hvor det er oppnådd en viss forståelse mellom begge sider om hvordan pilotsøksmål kan ha en avklarende funksjon. Den totale prosessen etter en tilnærming ved pilotsøksmål vil potensielt kunne ta svært lang tid og være mer belastende for saksøkerne, sammenlignet med en gruppeprosess hvor alle kravshaverne er involvert.

Etter lagmannsrettens syn er de to foreslåtte alternativene til gruppesøksmål mindre effektive og mindre hensiktsmessige enn å behandle saken som gruppesøksmål. Lagmannsretten konkluderer etter dette med at prosessformen gruppesøksmål er den beste behandlingsmåten. Vilkåret i tvisteloven § 35-2 første ledd bokstav c er etter dette oppfylt.

4. Om det er grunnlag for å utpeke grupperepresentant – Sæle

Spørsmålet er så om det er «grunnlag for å utpeke grupperepresentant» etter tvisteloven § 35-9, jf. tvisteloven § 35-2 andre ledd bokstav d. Bestemmelsens første til tredje ledd lyder:

(1) Gruppens rettigheter og plikter i gruppesøksmålet ivaretas av grupperepresentanten. Grupperepresentanten har plikt til å påse at gruppemedlemmene holdes forsvarlig orientert om gruppesøksmålet. Særlig gjelder dette for prosesshandlinger og avgjørelser som får betydning for gruppemedlemmenes krav.

(2) Den som kan reise gruppesøksmål etter § 35-3 første ledd, og som er villig til det, kan være grupperepresentant.

(3) Grupperepresentanten skal utpekes av retten. Representanten skal kunne ivareta gruppens interesser på en god måte, og kunne svare for gruppens mulige kostnadsansvar overfor motparten. Retten kan om nødvendig tilbakekalle en oppnevning som grupperepresentant og oppnevne en ny. § 35-4 fjerde ledd gjelder tilsvarende for avgjørelser om tilbakekall og ny oppnevning av grupperepresentant.

Det er opplyst at Sæle er en av forbrukerne som vil utgjøre en av gruppemedlemmene dersom søksmålet fremmes, jf. tredje ledd, jf. § 35-3 første ledd bokstav a.

Videre må Sæle være «villig» til det. Lagmannsretten er ikke kjent med at det er satt vilkår eller forutsetninger for at Sæle vil være grupperepresentant, jf. motsetningsvis det som var tilfellet i HR-2023-1034-A. Det er heller ikke anført av noen av partene at Sæle ikke er villig. Lagmannsretten legger til grunn at Sæle er villig til å være grupperepresentant.

Spørsmålet er videre om Sæle kan «ivareta gruppens interesser på en god måte» og kunne svare for gruppens mulige kostnadsansvar overfor motparten. Om den nærmere vurderingen fremgår av Ot. prp.nr. 51 (2004–2005) side 497:

Retten skal utpeke grupperepresentanten, jf tredje ledd første punktum. Annet punktum oppstiller krav til grupperepresentanten. Representanten skal for det første kunne ivareta gruppens interesser på en god måte. I tillegg må representanten ha økonomisk evne til å påta seg utgifter og dekke prosessfullmektigens salær. Representanten skal kunne svare for gruppens mulige kostnadsansvar overfor motparten. Det siste kravet er viktig for motparten og kan i praksis fungere som sikkerhet for motpartens sakskostnader. Retten må kunne foreta en relativt inngående prøving av grupperepresentantens muligheter til å ivareta eventuelle økonomiske forpliktelser. Tvil om grupperepresentantens økonomiske bæreevne kan eventuelt avhjelpes ved at det stilles sikkerhet for ansvaret. Retten kan imidlertid ikke pålegge slik sikkerhetsstillelse. Grupperepresentanten utpekes ved kjennelse etter § 35-4 annet ledd bokstav e og kan overprøves fullt ut ved anke, jf § 35-4 fjerde ledd. Tredje punktum åpner for at retten kan kalle tilbake en oppnevning av grupperepresentant dersom det er nødvendig. Det kan være nødvendig av mange grunner, herunder at vedkommende ikke ivaretar sine oppgaver på en god nok måte eller på annen måte ikke lenger er skikket til å inneha vervet. Retten skal oppnevne en ny grupperepresentant ved tilbakekalling av oppnevning. Fjerde punktum gir § 35-4 fjerde ledd anvendelse på avgjørelse om tilbakekall og oppnevning av ny representant.

Høyesterett har i HR-2023-1034-A avsnitt 55 lagt til grunn at retten for kostnadsansvaret «må kunne foreta en relativt inngående prøving av grupperepresentantens muligheter til å ivareta eventuelle økonomiske forpliktelser», jf. Ot.prp. nr. 51 (2004–2005) side 497.

Harald A Møller AS og Volkswagen AG hevder at det er Dag Rune Flåten som er den reelle grupperepresentanten. Lagmannsretten bemerker at selv om Flåten fremstår som initiativtaker og en aktiv bidragsyter for å få sakene fremmet, er det likevel Sæle som er oppgitt som grupperepresentant. Lagmannsretten vurderer derfor om Sæle er egnet. Følgende fremgår av rettsbok fra planmøte i Oslo tingrett av 6. mai 2025:

Advokat Poulsson opplyste at grupperepresentantene er forbrukere som er med gruppesøksmålene i egenskap av å ha kjøpt en bil. Han kjenner dem ikke personlig, men vet at de er økonomisk backet av Dag Rune Flåten, som er den som finansierer søksmålene ved hjelp av penger han har samlet inn fra privatpersoner. Det er ingen av grupperepresentantene som har økonomisk mulighet til å finansiere tre runder i et gruppesøksmål. Det økonomiske fundamentet for grupperepresentanten er avtaler om finansiering som de har med Flåten.

At Sæle eventuelt får bistand fra Dag Rune Flåten, og at det er Flåten som i realiteten er den som «driver» saken er etter lagmannsrettens syn ikke til hinder for at Sæle kan godkjennes. Det er riktignok vist til at det er provosert fremlagt korrespondanse mellom Flåten og Sæle, som ikke er etterkommet. Dette tilsier etter Harald A Møller AS og

Volkswagen AGs syn at det ikke kan legges til grunn at Sæle kan ivareta gruppens interesser på en god måte.

Selv om lagmannsretten har sparsomt med opplysninger om Sæle, er det ikke fremkommet forhold som tilsier at han ikke er egnet til å ivareta gruppens interesser. I likhet med tingretten bemerker lagmannsretten at det på nåværende tidspunkt ikke har vært så mye å orientere om og holde seg oppdatert på. Lagmannsretten bemerker også at tingretten vil ha anledning til å tilbakekalle oppnevningen og oppnevne en ny grupperepresentant dersom det viser seg at Sæle likevel ikke er egnet, jf. § 35-9 tredje ledd tredje punktum.

Selv om lagmannsretten har sparsomt med opplysninger om Sæle, er det ikke fremkommet forhold som tilsier at han ikke er egnet til å ivareta gruppens interesser. I likhet med tingretten bemerker lagmannsretten at det på nåværende tidspunkt ikke har vært så mye å orientere om og holde seg oppdatert på. Lagmannsretten bemerker også at tingretten vil ha anledning til å tilbakekalle oppnevningen og oppnevne en ny grupperepresentant dersom det viser seg at Sæle likevel ikke er egnet, jf. § 35-9 tredje ledd tredje punktum.

Når det gjelder vurderingen av om Sæle kan bære gruppens kostnadsansvar overfor motparten, tar lagmannsretten utgangspunkt i at Sæle selv ikke har økonomi til å bære potensielle sakskostnader. Han er avhengig av den finansieringen som er initiert av Dag Rune Flåten.

Det kan stilles vilkår om at «gruppemedlemmene skal ha ansvar for et fastsatt maksimalbeløp for kostnader etter § 35-14», jf. tvisteloven § 35-6 tredje ledd. I prosesskriv av 22. juni 2026 begjærer Sæle at det settes som vilkår at det enkelte gruppemedlem skal ha et ansvar begrenset oppad til et beløp som fastsettes etter rettens skjønn.

Det fremgår av HR-2013-1381-U avsnitt 15 og 16:

(15) For å bli pekt ut som grupperepresentant vil det kunne være avgjørende om retten mener vedkommende har sørget for å etablere tilstrekkelig sikkerhet for sakskostnadsansvaret. Etter tvisteloven § 35-6 tredje ledd kan dette gjøres ved at grupperepresentanten ber om at retten setter som vilkår for registrering at gruppemedlemmene skal ha ansvar for et fastsatt maksimalbeløp for kostnader, og eventuelt bestemmer at hele eller deler av beløpet skal innbetales til gruppens prosessfullmektig før registrering. Det fremgår uttrykkelig av loven at dette bare kan skje «etter begjæring fra den som reiser gruppesøksmålet, eller grupperepresentanten».

(16) Retten kan således ikke av eget tiltak beslutte sikkerhetstillegg, se nærmere Schei m.fl., Tvisteloven, Bind II, side 1621, sitert i lagmannsrettens kjennelse. Retten kan heller ikke fastsette et høyere beløp enn foreslått. Men som det er fremhevet hos Schei m.fl. kan utilfredsstillende sikkerhet for kostnadsansvaret føre til at retten ikke oppnevner den foreslåtte grupperepresentanten.

Ettersom det her foreligger en begjæring, har lagmannsretten altså anledning til å sette vilkår for registrering. Ettersom gruppen har overlatt fastsettingen av beløp til rettens skjønn, foreligger det ikke prosessuelle begrensninger for lagmannsrettens vurdering for hvilket maksimalbeløp som kan settes. Som nevnt er rettsgrunnlaget for begjæringen tvisteloven § 35-6 hvor det heter at retten kan bestemme «at det skal være et vilkår for registrering at gruppe medlemmene skal ha ansvar for et fastsatt maksimalbeløp for kostnader etter § 35-14.»

Tvisteloven § 35-14 lyder slik:

(1) Gruppemedlemmer i søksmål etter § 35-6 er ansvarlig overfor grupperepresentanten for kostnader denne ilegges etter § 35-12, og for godtgjøring og utgiftsdekning som er fastsatt etter § 35-13, i den utstrekning slikt ansvar er satt som vilkår for registrering. Beløp som tidligere ikke er innbetalt, skal innbetales til gruppens prosessfullmektig.

(2) Tidligere gruppe medlemmer som er utelukket fra gruppen etter § 35-4 tredje ledd, er ikke ansvarlig for kostnader etter første ledd. Innbetalt beløp etter § 35-6 tredje ledd skal tilbakebetales. Tidligere gruppe medlemmer som har trådt ut av gruppen ved utmelding, har ansvar etter første ledd hvis ikke retten bestemmer noe annet. Ved avgjørelsen skal retten legge vekt på de økonomiske konsekvensene fritak fra ansvar vil få for grupperepresentanten, og om ansvaret vil være urimelig tyngende for det utmeldte gruppe medlemmet, blant annet under hensyntaken til tidspunktet for utmeldingen.

(3) Etter dekning av eget tilgodehavende plikter prosessfullmektigen å videreføre innbetalte beløp etter første ledd til dekning av kostnadsbeløp som gruppens motpart er tilkjent, før det skjer utbetaling til dekning av grupperepresentantens tilgodehavende.

Som det fremkommer av ordlyden, omfatter gruppe medlemmers ansvar etter tvisteloven § 35-14 ikke bare kostnader som grupperepresentanten «ilegges», dvs. kostnader som motpartene eventuelt blir tilkjent, men også «godtgjøring» til grupperepresentanten og utgifter til egen prosessfullmektig, jf. tvisteloven § 35-13. Sikkerhetstillegg etter § 35-6 tredje ledd, jf. § 35-14, må dermed også omfatte eventuelle utgifter til egen advokat og til grupperepresentanten. Dette må gjelde selv om begjæringen ikke har berørt disse kostnadene.

Lagmannsretten må foreta en konkret vurdering av de potensielle kostnadene. Tingretten har estimert et potensielt sakskostnadsansvar overfor motparten på 10 millioner kroner for tingretten og lagmannsretten. Lagmannsretten er enig med Sæle i at anslaget, som synes å basere seg på fem rettsdager i hver instans, er altfor høyt. Lagmannsretten forutsetter at gruppesøksmålet vil bli lagt opp på en kostnadseffektiv måte som er i samsvar med formålet med prosessformen. Som ellers gjelder at det kun er «nødvendige utgifter» som kan kreves dekket, jf. tvisteloven § 20-5. Ingen av de sentrale problemstillingene i saken – mangelspørsmålet, spørsmålet om foreldelse og eventuell

utmåling – fremstår som svært kompliserte. Slik lagmannsretten ser det, er det ikke sannsynlig at nødvendige advokatutgifter på hver side vil utgjøre mer enn 2 millioner kroner for hver instans. Videre antas at godtgjørelse til grupperepresentanten ikke vil overstige mer enn 100 000 kroner for hver instans. De totale potensielle kostnadene utgjør etter dette 8 200 000 kroner.

Det er uenighet mellom partene om hvor stort potensiale et eventuelt gruppesøksmål har. Harald A Møller AS og Volkswagen AG har vist til at det under saksforberedelsen er opplyst at 549 bileiere har meldt sin interesse for å delta i gruppesøksmålet. Sæle hevder på sin side at Flåten samlet representerer 6368 bileiere, hvorav 555 er potensielle gruppemedlemmer i denne saken. Hva som er sannsynlig antall gruppemedlemmer er usikkert. For lagmannsretten anses det rimelig å anta de som allerede har meldt interesse, om lag 550, vil melde seg på. Videre antas at godkjenningen av gruppesøksmålet i seg selv vil kunne lede til at i hvert fall 250 ytterligere kravshavere vil melde seg på. Som estimat legger lagmannsretten til grunn at gruppen vil bestå av minst 800 medlemmer.

Lagmannsretten fastsetter etter dette ansvaret for sakskostnader til 10 250 kroner per gruppemedlem, jf. tvisteloven § 35-6, jf. § 35-14 første ledd. Sikkerheten for dette beløp stilles ved påmelding til søksmålet. Dette gjøres ved at det nevnte beløp innbetales for hvert medlem til klientkonto hos prosessfullmektigen. Sistnevnte er ansvarlig for at midlene kan brukes til dekning som angitt i denne kjennelse.

Lagmannsretten bemerker at et krav om sikkerhetsstillelse i denne størrelsesorden utgjør et inngrep i retten til domstolsbehandling («access to court») som følger av EMK artikkel 6 nr. 1. Det vises i denne forbindelse til EMDs dommer 13. juli 1995 Tolstoy Miloslavsky mot Storbritannia (EMD-1991-18139) og 28. oktober 1998 Ait-Mouhoub mot Frankrike (sak 22924/93). Etter lagmannsrettens syn ivaretar forutsetningen om sikkerhetsstillelse i vår sak et legitimt behov fra de saksøkte for sikkerhet for deres sakskostnader, og inngrepet står i et rimelig forhold til dette formålet.

Lagmannsretten antar – uten at det har betydning for resultatet – at midler som tidligere er samlet inn i anledning gruppesøksmål vil kunne komme kravshaverne til gode ved påmelding til søksmålet. Tingretten la til grunn at det totalt var samlet inn 4,8 millioner kroner, og at 1,2 millioner kroner skulle fordeles på hver av de fire sakene. Ved prosesskriv av 26. november, hvor gruppen med Finsådal som grupperepresentant og gruppen med Haugland som grupperepresentant frafalt sine anker, ble det opplyst at de innsamlede midler vil bli fordelt på de to øvrige sakene, dvs. Kvammes og Sæles sak. Dette skulle i utgangspunktet tilsi at det er satt av 2,4 millioner kroner til Sæles søksmål. Lagmannsretten er ikke kjent med om det fulle beløpet er i behold og heller ikke hvordan dette eventuelt er allokert på ulike medlemmer. For lagmannsrettens fastsetting av sikkerhetsbeløpet ovenfor har dette, som nevnt, uansett ikke betydning. Det som ble opplyst i prosesskrivene 26. november 2025 tilsier at tidligere innsamlede midler vil komme kravshaverne til gode slik at den innbetaling som nå gjenstår fra hvert enkelt av

gruppemedlemmene vil være et noe lavere beløp enn det beløp lagmannsretten nå fastsetter. Det antas at grupperepresentanten vil gi nærmere informasjon til medlemmene om dette.

Søksmålet er fremmet som et påmeldingssøksmål etter tvisteloven § 35-6, og når søksmålet fremmes skal retten i avgjørelsen gi frist for registrering, maksimalt ansvar og forskuddsbetaling. Lagmannsretten fastsetter fristen til å melde seg på gruppesøksmålet til seks uker fra rettskraftig avgjørelse. Knut Roald Sæle utpekes som grupperepresentant, jf. tvisteloven § 35-9 tredje ledd.

5. Varsel om godkjent gruppesøksmål

Det skal gis varsel om at gruppesøksmål er godkjent. Tvisteloven § 35-5 lyder:

(1) Når et gruppesøksmål er godkjent, skal retten gjennom varsel, kunngjøring eller på annen måte sørge for at gruppesøksmålet gjøres kjent overfor dem som kan slutte seg til det, eller som er gruppemedlemmer etter § 35-7.

(2) Varslet eller kunngjøringen skal gjøre det klart hva gruppesøksmålet og gruppeprosessen innebærer, herunder konsekvensene av å registrere seg eller tre ut som gruppemedlem, mulig ansvar for kostnader som kan påløpe, og grupperepresentantens fullmakt til å inngå forlik. Frist for registrering i grupperegisteret skal framgå av varslet.

(3) Varslets innhold, varslingsmåte mv., bestemmes av retten, herunder om grupperepresentanten skal besørge varsel eller kunngjøring og dekke kostnadene forbundet med dette.

Det er ikke nærmere konkretisert i loven hvordan varslet skal gis. Av Ot.prp. nr. 51 (2004–2005) fremgår:

Tredje ledd gjelder varslets innhold og varslingsmåte. Det er retten som bestemmer og har ansvaret for hva som skal stå i varslet. Dette er ikke til hinder for at partene kan komme med forslag. Retten bestemmer varslingsmåten. Her kan alle muligheter og kombinasjoner tenkes tatt i bruk, bare formålet med varslet blir oppnådd. Deltakelse i søksmål er et forhold av betydning for folk flest, og det bør derfor så langt det er praktisk mulig gis individuelt skriftlig varsel. Retten kan overlate den praktiske gjennomføringen av varsling til grupperepresentanten. Retten kan også bestemme at grupperepresentanten skal dekke kostnadene forbundet med den praktiske gjennomføringen. Dette er presisert i lovteksten. Utgiftene kan kreves godtgjort etter § 35-13. Retten kan ikke pålegge saksøkte å samarbeide, men hvis det er mulig, er det selvsagt en fordel hvis saksøkte kan bidra med for eksempel å sende ut varsel til berørte i henhold til sine kunderegistre.

Lagmannsretten overlater til tingretten å treffe de nødvendige bestemmelser om gjennomføring av varsling om at gruppesøksmålet er godkjent når godkjenningen er rettskraftig.

6. Oppsummering

Lagmannsretten har kommet til at vilkårene for å fremme gruppesøksmålet er oppfylt. Gruppesøksmålet fremmes, jf. tvisteloven § 35-4 første ledd.

I lys av at lagmannsretten nå har kommet til at gruppesøksmålene skal fremmes, er det ikke grunn til å gå nærmere inn på anførslene knyttet til det EØS-rettslige effektivitetsprinsippet. Lagmannsretten bemerker imidlertid at den ikke kan se at den aktuelle sikkerhetsstillelsen vil gjøre det uforholdsmessig vanskelig for forbrukerne å håndheve sine EØS-rettigheter.

7. Sakskostnader

Anken har ført frem. Knut Roald Sæle har vunnet saken, og har i utgangspunktet krav på full erstatning for sine sakskostnader for lagmannsretten, jf. tvisteloven § 20-2 første ledd.

Lagmannsretten har vurdert, men ikke funnet grunnlag for å fritta Harald A Møller AS og Volkswagen AG for erstatningsansvar, jf. tvisteloven § 20-2 tredje ledd.

Knut Roald Sæle har krevd 334 788 kroner inkludert rettsgebyr for arbeid med anken over Oslo tingretts kjennelse. Beløpet gjelder både arbeid i forbindelse med lagmannsrettens første og andre behandling av saken. Kostnadene fremstår høye. I lys av sakens omfang og prosessen for øvrig finner lagmannsretten likevel at det har vært nødvendig og rimelig av Sæle å pådra kostnadene. Lagmannsretten tar derfor kravet til følge, jf. tvisteloven § 20-5.

Det fremgår ikke av Sæles påstand ved lagmannsrettens fornyede behandling av saken at det kreves sakskostnader for tingretten. I prosesskriv av 8. juni 2026 heter det imidlertid at Sæles tidligere anførsler fastholdes, og lagmannsretten finner at Sæle må forstås slik at kravet om sakskostnader for tingrettens behandling, som ble fremmet ved lagmannsrettens første behandling av saken, ikke er frafalt. Det følger av rettspraksis, se Rt-2012-449, at avgjørelse av spørsmål om avvisning skal anses som avgjørelse av «annet enn krav som er tvistegenstand» i saken, jf. tvisteloven § 20-8 annet ledd første punktum. Dette innebærer at lagmannsretten må ta stilling til sakskostnadene for tingretten så langt de knytter seg til avvisningsspørsmålet.

Basert på lagmannsrettens resultat har Sæle vunnet saken og skal tilkjennes sakskostnader også for tingretten, jf. tvisteloven § 20-9 andre ledd, jf. § 20-2 første og andre ledd. Unntaksregelen i § 20-2 tredje ledd får ikke anvendelse.

Det er ikke inngitt oppgave over salærutgifter for tingrettens behandling av avvisningsspørsmålet etter tvisteloven § 20-5 tredje ledd. Etter fjerde ledd kan salærutgifter erstattes med inntil 15 000 kroner der hvor det ikke er inngitt kostnadsoppgave.

Lagmannsretten finner at det skal tilkjennes 15 000 kroner idet utgiftene må anses nødvendige, jf. tvisteloven § 20-5. I tillegg kommer merverdiavgift med 3 750 kroner, totalt 18 750 kroner.

Kjennelsen er enstemmig.

SLUTNING

1. Sak 24-200571TVI-TOSL/01 fremmes som gruppesøksmål etter tvisteloven § 35-6.
2. Rammen for krav som omfattes av gruppesøksmålet er kjøpere som har kjøpt bil som er utstyrt med såkalte EA 189-motorer på annenhåndsmarkedet og fortsatt eier bilen i dag.
3. Som grupprepresentant oppnevnes Knut Roald Sæle.
4. Fristen for registrering som gruppemedlem er seks uker fra avgjørelsen om at gruppesøksmålet fremmes er rettskraftig.
5. Hvert gruppemedlem må ved påmelding til søksmålet innbetale 10 250 – titusentohundreogfemti – kroner i sikkerhet for sakskostnader, jf. tvisteloven § 35-14, på klientkonto hos gruppens prosessfullmektig.
6. I sakskostnader for lagmannsretten betaler Harald A Møller AS og Volkswagen AS – én for begge og begge for én – til Knut Roald Sæle 334 788 – trehundreogtrettifiretusensyvhundreogåttiåtte – kroner innen 2 – to – uker etter forkynnelse av denne kjennelsen.
7. I sakskostnader for tingretten betaler Harald A Møller AS og Volkswagen AS – én for begge og begge for én – til Knut Roald Sæle 18 750 – attentusensyvhundreogfemti – kroner innen 2 – to – uker etter forkynnelse av denne kjennelsen.

Pål Morten Andreassen

Reidar Smedsvig

Henrik Westborg Smiseth

Dokument i samsvar med undertegnet original.

Grethe Pedersen, signert elektronisk